

Türkiye Bilişim Derneği

TBD Kamu-BİB Kamu Bilişim Platformu 18

2023 ve Ötesi: “Akıllı Üretim, Verimli Devlet”

19-22 Mayıs 2016, Xanadu Otel

Antalya, Türkiye

ETKİNLİK SONUÇ RAPORU

TBD Kamu-BİB'18 "2023 ve Ötesi: Akıllı Üretim, Verimli Devlet" Etkinlik Sonuç Raporu

Yayımcı Adı

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Ceyhun Atuf Kansu Cad., 1246 Sk. No: 4/17 Balgat – ANKARA

Tel: +90 (312) 473 8215 (pbx) Faks: +90 (312) 473 8216

tbd-merkez@tbd.org.tr

Yayın Tarihi

Haziran 2016, Ankara

Editörler

Ahmet Pekel

Evrin Oya Güner

Rapor Koordinasyon

Erdal Naneci

Raportörler

Açılış Oturumu : Önder Özdemir

ÇG1 : Burak Torun

ÇG2 ve ÇG3 : Hülya Yardımoğlu

ÇG4 : Refia Karaca

TBD Yayın Numarası: 2016 / 04

© Bu kitabın herhangi bir kısmı veya tamamı Türkiye Bilişim Derneği'nin önceden yazılı ve onaylı izin alınmadan her hangi bir formda veya elektronik, mekanik, fotokopi kayıt veya diğer bir yöntemle tekrar çoğaltılamaz, herhangi bir alanda saklanamaz, transfer edilemez. Tüm hakları Türkiye Bilişim Derneği'ne aittir. Bütün hakları saklıdır.

KURULLAR

TBD Yönetim Kurulu

Başkan	:	İlker TABAK
İkinci Başkan	:	Koray ÖZER
Üyeler	:	Vural Rıza İBRİŞİM (Sayman) Ahmet PEKEL Erhan YALÇIN Ersin TAŞÇI Ertan BARUT Levent KARADAĞ Nihan TUNA Salih ÖZÇİFÇİ Üveyiz Ünal ZAIM

TBD Kamu-BİB'18 Yürütme Kurulu 2016-2017

Başkan	:	M. Semih IŞIKSAL	Türkiye İstatistik Kurumu
Başkan Yrd.	:	Mariye Umay AKKAYA	Türk Standartları Enstitüsü
Başkan Yrd.	:	Ercan KAPTANOĞLU	T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı
		Erkan UÇANER	Altındağ Belediyesi
		Furkan CİVELEK	T.C. Kalkınma Bakanlığı
		Mesut KÜÇÜKİBA	TCDD
		Mustafa YILMAZ	T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı
		Ragıp GÜRPINAR	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
		Sadettin KAYA	Başbakanlık
Danışmanlar	:	Dr. Halil YEŞİLÇİMEN	Türksat
		Harun DEMİR	T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
		Dr. Kemal KARAKOÇAK	A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi
		Aykut DALYAN	Turkcell
		Kenan ALTINSAAT	JForce Bilişim Teknolojileri
		Selim ÖZDEMİR	Gartner
		Ogan ÖZDOĞAN	SAP

TBD Ankara Şubesi Başkanı

Selçuk KAVASOĞLU T.C. Kalkınma Bakanlığı

TBD SG2020 YK Temsilcisi

Ersin TAŞÇI TCDD

TBD YK Temsilcisi

Ahmet PEKEL

TCMB

TBD Kamu-BİB Kamu Bilişim Platformu 18 Etkinlik Yürütme Kurulu

Ahmet PEKEL (EYK Başkanı)

Erdal NANEÇİ

Ersin TAŞÇI

Ertan BARUT

Lütfi ÖZBİLEN

Dr. Kemal KARAKOÇAK

Mehmet YILMAZER

Nihan TUNA

Nurcan ÖZYAZICI

Selçuk KAVASOĞLU

Üveyiz Ünal ZAIM

Vural İBRİŞİM

Yönetici Özeti	1
1 Giriş.....	2
2 Sunum ve Oturumlar	3
2.1.1 Açılış Sunumu	3
<i>Semih Işıksal</i>	3
2.1.2 Açılış Sunumu	6
<i>İlker Tabak</i>	6
2.2 20 Mayıs 2016 – Sunum ve Oturumlar.....	9
2.2.1 Kamu Verisi Kullanılarak Geliştirilen Akıllı Uygulamalar.....	9
2.2.2 Büyük Veride Siber Güvenlik	11
2.3 21 Mayıs 2016 – Sunum ve Oturumlar.....	13
2.3.1 Kamu Verisinin Paylaşılması Politika ve Mevzuatı	13
2.3.2 Kamu Bilişim Projelerinin Yarattığı Ekonomik Değer	15
2.3.3 Büyük Veri Uygulamaları	16
2.4 TBD Kamu-BİB’18 Sponsorları.....	19
2.5 Katılım Sağlayan Kurum ve Kuruluşlar.....	21

Yönetici Özeti

18. TBD Kamu Bilişim Platformu - TBD Kamu-BİB'18 "2023 ve Ötesi: Akıllı Üretim, Verimli Devlet" ana teması ile 19 - 22 Mayıs 2016 tarihlerinde Xanadu Otel, Belek Antalya'da gerçekleştirilmiştir.

Etkinlik, T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ve Türkiye Dijital Platformu tarafından desteklenmiştir.

Etkinlikte, TBD Kamu-BİB'18 çalışma gruplarının

- Kamu Verisi Kullanılarak Geliştirilen Akıllı Uygulamalar,
- Kamu Verisinin Paylaşılması Politika ve Mevzuatı,
- Kamu BT Projelerinin Yarattığı Ekonomik Değer,
- Büyük Veri Uygulamaları,

konulu raporları sunularak, her bir rapor sunumunun ardından konuların geniş kapsamda değerlendirildiği paneller yapılmıştır.

Çalışma grupları arasında yer almamakla beraber, önceliği ve önemi göz önünde bulundurularak "Büyük Veride Siber Güvenlik" konusu ayrı bir panelde ele alınmıştır.

Paneller, kamu üst düzey yöneticilerinin öne çıkan ve katma değeri yüksek kamu projelerini, özel sektör temsilcilerinin ise ilgili konularda süren faaliyetlerini tanıtmalarına imkân sağlayan biçimde düzenlenmiştir.

Hem kamu hem de özel sektörden geniş katılım sağlanan etkinlikte sosyal ve sportif faaliyetler gerçekleştirilerek katılımcılara sosyalleşme imkânı sağlanmıştır.

TBD Kamu-BİB'18 oturumlarında ortaya konmuş görüş ve öneriler raporun ilerleyen bölümlerinde yer almaktadır.

1 Giriş

19-22 Mayıs 2016 tarihlerinde Xanadu Otel, Antalya'da gerçekleştirilen TBD Kamu-BİB Kamu Bilişim Platformu-18 açılış töreni 20 Mayıs 2016, Cuma günü TBD Yönetim Kurulu Başkanı İlker Tabak ve TBD Kamu-BİB'18 Başkanı Semih Işıksal'ın konuşmaları ile başlayarak sırasıyla;

Türk Telekom Grubu Kamu Satış Direktörü Erkan Musa Mızrak,

Türksat Genel Müdür Yardımcısı Dr. Halil Yeşilçimen,

T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Galip Zerey ve

Antalya Valisi Muammer Türker

tarafından yapılan açılış konuşmaları ile devam etmiştir.

Açılış programında Prof. Dr. Türker Kılıç davetli konuşmacı olarak yer almıştır. Nobel ödüllü bilim insanlarının yer aldığı Avrupa Bilim ve Sanat Akademisi üyeliğine seçilen dünyanın sayılı beyin cerrahlarından biri olan Bahçeşehir Üniversitesi (BAU) Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Türker Kılıç, "Beyin, Zihin ve Yaşam İlişkisi" üzerine son gelişmeleri paylaşmıştır. "Yaşamı genom belirlemez. İnsan genomu değil zihnidir. Kendinizi klonlasanız klon ilk farklı seçimde artık başkasıdır" diyen Kılıç, düşünce gücü ile yaşamda nelerin değiştirilebileceğini zenginleştirilebileceğini dile getirmiştir.

250'nin üzerinde kamu ve özel sektör temsilcisinin katıldığı TBD Kamu-BİB'18'in bu yılki teması "2023 ve Ötesi: Akıllı Üretim, Verimli Devlet" olmuştur. Etkinlik kapsamında 20-21 Mayıs 2016 tarihlerinde gerçekleşen panel ve sunumlarda kamu verilerinin paylaşılmasından akıllı şehirlere, büyük veri uygulamalarından siber güvenliğe kadar birçok güncel konu uzman isimler tarafından her yönüyle değerlendirilmiştir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ve Dijital Türkiye Platformu tarafından da desteklenen 18. TBD Kamu-BİB'de Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümü konusunda öne çıkan ve katma değeri yüksek kamu projeleri de ele alınmıştır. Alanında uzman birçok ismin görüş ve tecrübelerini paylaştığı etkinlik kapsamında Türkiye'nin Sayısal Gündemi ile ilgili davetli konuşmacıların katıldığı paneller düzenlenmiştir.

2023 ve Ötesi "Akıllı Üretim, Verimli Devlet" ana teması doğrultusunda TBD Kamu-BİB'18 bünyesinde oluşturulan 4 çalışma grubu raporlarını sunmuştur. Sunumlar; "Kamu Verisi Kullanılarak Geliştirilen Akıllı Uygulamalar" konusunda Çalışma Grubu 1 Başkanı – TOBB ETÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Murat Özbayoğlu, "Kamu Verisinin Paylaşılması Politika Ve

Mevzuatı” konusunda Çalışma Grubu 2 Başkanı – Aselsan Uydu Görev Yükleri Program Müdürü Ali Yazıcı, “Kamu BT Projelerinin Yarattığı Ekonomik Değer” konusunda Çalışma Grubu 3 Başkanı - TÜRKSAT Yazılım Geliştirme Direktörü Ahmet Savaş ve “Büyük Veri Uygulamaları” konusunda Çalışma Grubu 4 Başkanı – TOBB ETÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erdoğan Dođdu tarafından yapılmıştır.

İlerleyen bölümlerde 20-21 Mayıs 2016 tarihlerinde TBD Kamu-BİB’18 kapsamında yapılan sunum ve panellerde öne çıkan görüş ve öneriler program sırasına göre yer almaktadır.

2 Sunum ve Oturumlar

2.1.1 Açılış Sunumu

Semih Işıksal

TBD Kamu-BİB’18 Başkanı

Sayın Valim, Sayın Müsteşar Yardımcılarım, Kamunun, Özel Sektörün ve Derneğimizin Değerli Yöneticileri, Değerli Basın Mensupları, Saygıdeğer Bilişimciler ve Katılımcılar;

Bu yıl Antalya Belekte 18. sını düzenlediğimiz ve bir kamu bilişim markası haline gelen TBD Kamu BİB Bilişim platformuna hoş geldiniz diyor, saygılar sunuyorum.

Konuşmama Fortune dergisi editörü Thomas A. Stewart’ın zenginlik tanımı ile başlamak istiyorum: "İçinde yaşadığımız yeniçağda, zenginlik bilginin ürünüdür. (Bilgi, ekonominin başlıca hammaddesi ve en önemli ürünü haline gelmiş bulunmaktadır.) Günümüzde zenginlik yaratmak için gerek duyulan sermaye varlıkları arazi, bedensel emek, imalat ve fabrikalar değildir. Bunların yerini bilgi almış durumdadır."

İşte Stewart’ın belirttiği değerli bilgi, kamu yönetimi ile toplumsal yapılar arasında karşılıklı bir ilişkiyi kaçınılmaz hale getirmiştir. Geçmişteki büyük değişimlerin her biri devleti, kurumlarını, sorumluluklarını ve bu sorumlulukları yerine getirmedeki araçları yeniden şekillendirmiştir. Bu durum, hiç kuşkusuz bilgi toplumu gibi yeni toplumsal dönüşüm için de geçerlidir. 1950’li yılların ortalarından itibaren elektronik teknoloji alanında yaşanan gelişmeler bilginin elde edilmesi, depolanması, derlenmesi ve kamuoyuna sunulması açısından yeni bir yol açmış ve bilgi toplumuna dönüşüm sürecini de önemli ölçüde hızlandırmıştır. 1990’lı yılların başından itibaren de bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişim ile bilişim teknolojileri toplumsal hayatın tüm alanlarında kullanılan genel amaçlı ve çok yönlü bir teknoloji haline gelmiştir.

Bilişim teknolojilerinin yarattığı değişim süreci ile değerli olan bilgiyi toplumsal düzeye taşıyan tabii ki bilgi toplumu olgusudur. Bu olguyu temel hedef olarak gören Avrupa Birliği de, büyüme stratejisi çerçevesinde “Digital Agenda for Europa” programını 2011 yılında başlatmış, bu program ile 2020’ ye kadar yürütülecek bir dizi eylem planı oluşturmuştur. Bu çalışmaların sonucunda büyümede, kişi başı gelirdede ve istihdamda önemli derecede iyileşme olacağı AB tarafından öngörülmüştür. Ülkemizin de benzer bir Sayısal Gündem ihtiyacından hareketle TBD, 2020 yılına kadar uzanacak süreçte 39 uzmanlık alanında, Sayısal Gündem 2020 Gönüllü Uzmanlık Grupları’nı oluşturmuştur. İşte böyle bir sayısal gündem ile bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde, TBD Kamu-BİB olarak, daha çok insanı yüreklendirebilirsek, bir hareketin meydana geleceğini ve eğer hareket yeterince güçlüyse, kelimenin tam anlamıyla, dijital devrimin olabileceğini düşünüyor ve buna da ihtiyacımızın olduğunu öngörüyoruz.

TBD Kamu-BİB platformun vazgeçilmez ortak arakesiti her zaman “Verimlilik” olmuştur. Ancak yeni teknolojik devrimlerin her zaman ortalama verimliliği azalttığı bilinmektedir. Çünkü yayılması yavaş olmakta, zaman almaktadır. Teknolojik yeniliklerin avantajlarından yararlanmak için yapısal değişimlere ihtiyaç olduğu açıktır. ABD’de bu durum 30 yıl sürmüştür. Bu nedenle, Kamuda başarıyı sürdürülebilir kılmak için artık başarı üretmeyen şeylerden kurtulmaya istekli olmak gerekmektedir. TBD Kamu-BİB 'in en büyük hayalinin, insanımıza en iyi hizmetin götürülmesini ve toplumsal yaşantımızın daha kolay hale gelmesini sağlayan verimli bir e-dönüşüm sürecine doğru yürümek olduğunu söylüyor, bu hayalimizin üstüne basılmamasını arzu ediyoruz.

Sizlerde takdir edersiniz ki; her güzel çalışma, özveri ve yoğun çabaların ürünüdür. Özellikle, çoğunluğun katılımcı ve alanında uzman olduğu çalışmaları sürdürmek hem en zevklisi, hem de en zor olanıdır. Bazı alanlarda, paylaşım kültürünün çok yaygın olmadığını gördüğümüz ülkemizde, Kamu-BİB platformunda böylesine katılımcılığın yaşanması ve sonuçlarının başarılı bir şekilde ortaya konması gerçekten gurur vericidir. Bugün gelinen nokta tabii ki dünün başarılarıdır. Bu nedenle bugünü “Yapılacak birçok iş var!” ya da “Beklentiler çoğaldı!” cümleleri ile özetlemek mümkündür.

Onuncu Kalkınma Planı; istikrarlı ve kapsayıcı ekonomik büyümenin yanısıra, hukukun üstünlüğü, uluslararası rekabet gücü, insani gelişmişlik, çevrenin korunması ve bilgi toplumu gibi unsurları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Kalkınma planının başarısı; yapılan yıllık programlarla birlikte Bilgi toplumu stratejisi ve eylem planının başarılı şekilde uygulanmasıyla mümkün olacaktır. Bu çerçevede, kamunun e-dönüşüm çalışmalarına yönelik sinerji yaratmak, farkındalık oluşturmak, ve kurumsal gelişmelerin katılımcılar arasında paylaşılmasını sağlamak için bilgi toplumu stratejisi ve eylem planında vurgulanan 4 önemli konu başlığını etkinliğimizde değerlendirmeyi amaçladık. TBD Kamu-BİB bünyesinde oluşturulan 4 çalışma grubumuz, değerlendirmeyi amaçladığımız konularda raporlarını, bu etkinlikte sunacaklardır. Sunumların ardından alanında uzman birçok ismin görüş ve

tecrübelerini paylaşacağı paneller düzenlenecektir. Yüksek derecede katkı vereceğinizi öngörerek, birlikte değerlendirmeyi amaçladığımız konu başlıklarımızı şimdi sizlere aktarmak istiyorum:

- Kamu verilerini bir araya getirerek katma değeri yüksek çözümlerin ortaya konulması, vatandaşın kullanımına sunulması ve bu alanda gerçekleştirilen başarılı uygulama örnekleri "Kamu verisi kullanılarak geliştirilen akıllı uygulamalar" konu başlığı altında, büyük verinin üretilmesi, paylaşılması ve saklanması aşamalarında siber tehditlere karşı güvenliğinin sağlanması ile bu aşamada alınabilecek hukuki ve teknik altyapı önlemlerini içeren konuları da "Büyük Veri ve Siber Güvenlik" başlığı altında değerlendireceğiz.

- Verilerin paylaşımı ve yeniden kullanımına ilişkin politikalar geliştirilmesi; buna dayalı olarak kamu verisinin üçüncü taraflarca yeni ürün ve hizmetler için yeniden kullanılmasına ilişkin yasal ve idari düzenlemeleri "Kamu verisinin paylaşılması politika ve mevzuatı" konu başlığı ile inceleyeceğiz.

- Kamuda elde edilen birikimler sayesinde çok başarılı bilişim uygulamalarımızın olduğunu ve bu deneyimlerimizin diğer ülkelere ihracatının yapılma zamanının geldiğini biliyoruz. Bu sebeple, ekonomik değer taşıyan kamu projelerinin tanıtımı ve pazarlanması ile kamu bilişimcisinin özlük haklarını ve ekonomiye verdikleri katkıları "Kamu Bilişim Projelerinin Yarattığı Ekonomik Değer" konu başlığı altında, mevcut ve potansiyel büyük veri uygulamalarını, kamunun bu konudaki algısını ve başarılı iyi uygulama örneklerini içeren konuları da "Büyük Veri Uygulamaları" başlığı altında etkinliğimizde irdeleneceğiz.

Sonuç olarak Bilginin, Bilişim Teknolojilerini (BT) geleceğin stratejik hedefleri arasına sokmaya başladığını ve bu teknolojiler sayesinde savunmacı rollerin paylaşımcı rollere dönüştüğünü, küreselleşme sürecindeki insanın, teknolojileri sistemlere, bilgi kavramını da bilge olgusuna dönüştürme öngörüsünü hatırlatarak, kısa bir halk masalı ile konuşmamı bitirmek istiyorum:

Küçük bir köyde her sorunun yanıtını bilir görünen yaşlı bir adam varmış. Bir grup genç onu şaşırtmaya karar vermişler. Gençlerden biri arkasında bir kuş saklayıp yaşlı adama kuşun canlı mı ölü mü olduğunu soracakmış. Yaşlı adam canlı derse kuşu öldürecek, ölü derse havaya bırakacakmış. Böylece yaşlı adamın yanına gelip, "Onun ellerinde ne var?" diye sormuşlar. Yaşlı adam "bir kuş" diye yanıtlamış "Canlı mı ölü mü" diye sorunca da yaşlı adam şu karşılığı vermiş: "Bu sizin elinizde; bu sizin elinizde."

Bilgi toplumuna giden yolda birçok şeyin bizim elimizde olduğunu unutmuyarak, Bugüne kadar büyük bir özveri göstererek raporlarını hazırlayan Çalışma Gruplarımıza, etkinliğimizin yapılmasını sağlayan değerli sponsorlarımıza, destek ve katkılarından dolayı tüm katılımcılarımıza ve bilişimci dostlarımıza sonsuz şükranlarımı iletiyor, iyi bir etkinlik olması dileği ile hepinize saygılarımı sunuyorum.

2.1.2 Açılış Sunumu

İlker Tabak

TBD Yönetim Kurulu Başkanı

Sayın Valim, Sayın Müsteşarlarım, Sayın Genel Müdürler, Sayın STK Yöneticileri, Sayın TBD Şube Başkanları ve Yöneticileri, TBD Eski Başkanlarım ve KamuBİB Eski Başkanlarım, Türkiye Bilişim Derneği'nin Değerli Üyeleri, Değerli Bilişimciler, Basınımızın değerli temsilcileri, Hanımefendiler, Beyefendiler,

Türkiye Bilişim Derneği'nin düzenlediği Kamu Bilişim Merkezleri Yöneticileri Birliği, 18. Kamu Bilişim Platformu Etkinliği 'ne hoş geldiniz, şeref verdiniz! Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve politik konjonktüre rağmen, derneğimizin davetini kırmayarak bugün burada bizlerle birlikte olan kamu kurum ve kuruluşlarının değerli yöneticilerine, daire başkanlarına, çalışanlarına ve özellikle de varlıkları ve katkıları ile bizlere güç ve enerji veren sponsorlarımıza, paydaşlarımıza, çalışma grubu üyelerimize ve TBD'li Gençler ile TBD çalışanlarına teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Değerli dostlarım, bugün burada, Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) 22 Nisan 1971'de ülkemizi "Bilişim Toplumu"na dönüştürme vizyonu ile kurulduğundan; tam 45 yıldır çağdaş, refah düzeyi yüksek, bilişim kültürünü benimsemiş bir Türkiye için büyük bir özveriyle çalışmakta olduğumuzdan;

7 Mart 1994 tarihli Bakanlar Kurulu Kararıyla, "Kamu Yararına Çalışan Dernek" statüsü kazandığımızdan; Türkiye Bilişim Derneği'nin uzun yıllardır sahip olduğu kurumsal yapısını, 29 Şubat 2016'da ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesini alarak taçlandırdığından; TBD'nin, bugün toplumun her kesiminden 12 bine yakın üyesi, 7 şubesi, 12 il temsilciliği ve üniversitelerdeki TBD Genç örgütlenmesiyle bilişim sektörüne yön vermekte olduğundan; bütün bu özellikleri ve gönüllü çalışan binlerce üyesiyle bilişim alanında ülkemizin en köklü, en büyük ve en güçlü sivil toplum hareketi olduğundan; söz etmeyeceğim. Aksine, son dönemde karşı karşıya kaldığımız her türlü engelleme çabalarına rağmen ilk günkü heyecan, azim ve şevkle doğru bildiğimiz yolda çalışmakta olduğumuzu; TBD 31. Dönem Yönetim Kurulu olarak göreve geldiğimiz 14 Mart 2015 tarihinden beri, bir yıldır yapageldiğimiz çalışmalarda bilişim sektörünün birlik, beraberlik ve bütünlük içerisinde etkisini sürdürmesine gayret etmekte olduğumuzu; bir kez daha anımsatacağım.

Değerli Konuklar,

Bilişim Toplumuna dönüşümden, e-devlet olmaktan, daha mutlu, daha huzurlu yaşamak için çabaladığımızdan her fırsatta söz ediyoruz. Bunların hepsinin gerçekleşmesi için insanların öncelikle barış içinde, kardeşçe yaşaması gerektiğinin de farkındayız.

Geleceğe daha güçlü tutunmak için, yapacak çok işimiz olduğu için buradayız. Yitirdiklerimizi unutmadan, anılarını yaşatmak adına, birlik ve beraberlik içinde, barış ve huzur dolu günlerde, daha gönençli biçimde yaşamak için bildiğimiz işimizi, BİLİŞİMLİ yapmayı sürdüreceğiz. Nasıl mı yapacağız? Bilerek, öğrenerek, bilişerek yapacağız!

2023 ve ötesinde, özellikle kamu hizmetlerinde nerede olacağız, nasıl bir yaklaşım sergilemek gerekiyor sorularının yanıtlarını, öngörülen yenilikçi yaklaşımların ışığında, akıllı üretim ve verimli devlet ana teması çerçevesinde, TBD Kamu-BİB Misyonu bağlamında sizlerle birlikte değerlendireceğiz.

TBD Kamu-BİB 1995 yılında kurulduğunda, dünyada eşi benzeri olmayan bir örgütlenme ile, kamuda görev yapan bilgi işlem merkezi yöneticilerinin doğal üyesi olduğu ve gönüllülük esasına göre çalışmalar yaptığı, raporlar ürettiği, bu raporlarda yer alan konuların yerine getirilmesi için de bizzat çaba gösterdikleri bir oluşumdur.

TBD Kamu-BİB'in misyonu ise,

Ülkemizin bilişim toplumuna geçiş çalışmalarında Kamu Bilgi İşlem Birimleri ve sektörel katılım ile bilişim teknolojilerinin etkili ve yaygın kullanımı, kamu kurumlarının hizmetlerini etkin ve verimli sunabilmesi için ulusal bilişim politikalarının oluşturulmasına katkı sağlanması, Bilgi İşlem Birimleri arasında bilgi paylaşımının artırılması, mesleki dayanışmanın geliştirilmesi ve sorunlara ortak çözümler bulunması konularında farkındalık yaratmak ve sinerji oluşturmaktır.

Değerli Bilişimciler,

Ekonomik büyüklük olarak dünyanın 17. ekonomisi olan ülkemizin hem nüfusunun hem de ekonomisinin dünya genelindeki payı yüzde 1'in üzerinde olmasına karşın, küresel BİLİŞİM pazarından aldığı payın yüzde 0,75'te kalıyor olması düşündürücüdür.

Önümüzdeki dönemde yıllık internet trafiğinde büyük oranda artış öngörülmektedir. Bu artışı tetikleyen iki unsurun tabletler ve akıllı telefonlar gibi mobil cihazların kullanımı ile mobil video içeriği tüketimindeki yaygınlaşma olacağı tahmin edilmektedir. Bu öngörülerin 4.5G platformu ile çok hızla gerçekleşeceğini düşünüyoruz.

Değerli Konuklar,

Dünyada Bilişim Sektörü'nün geleceğini AKILLI ÜRETİM SİSTEMLERİNİN temelini oluşturan, "Büyük Veri", "Kurumsal Sosyal Ağlar", "Nesnelerin İnterneti", "Mobil Çözümler", "Güvenlik" ve "Bulut" belirleyecek. İnternete bağlı cihaz sayısı giderek artacak. 2009'da 900 milyon olan cihaz sayısı, 2020'de 24 milyar olacak. Bu yükseliş 4.5 trilyon Dolar katma değer yaratacak. Kişi başı cihaz adedi 4'e çıkacak. Bu kapsamda, Nesnelerin İnterneti'nin farklı sektörlerde 4 – 11 trilyon Dolar arasında pazar yaratması beklenmektedir.

Türkiye'nin bilişim altyapısını daha da geliştirmek için bilişim sektöründe sürdürülebilir yatırım ortamının sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda yaşamımıza hız katan 4.5G teknolojisi ile, büyük veri, bulut bilişim, M2M ve veri merkezleri altyapılarına ilişkin yatırımların, siber güvenlik önlemlerini de içerecek biçimde, 2016 yılında da sürmesi kaçınılmazdır.

Geleceğe dair yapılan her türlü öngörü ve çalışmada, mevcut durumdaki BT kullanım kapsamını önemli şekilde değiştirmedeği sürece, Türkiye'nin BT alanında sadece bir tüketici ülke olarak yer almaya devam edeceği öngörülmektedir. Bu nedenle BT sektörünün yalnız ekonomik kalkınmanın değil, sosyal kalkınmanın da motoru olduğunun kabul edilmesi gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz.

Değerli Konuklar,

Türkiye'nin 21. yüzyılda etkin bir dünya gücü olarak var olabilmesi, ancak ve ancak, kendi teknolojilerini üreterek uluslararası rekabet edebilen konumdaki bir bilişim sektörüne sahip olmasıyla mümkündür. Bunun için devletimizin bilişim sektörünü stratejik sektör olarak tanımlaması, ölçülebilir hedefleri belirlemesi ve yerli bilişim ürünlerinin, yerli bilişim markalarının geliştirilmesine ön ayak olması gerekmektedir. Bugünlerde yaşadığımız politik değişim sürecini, bu dileklerimiz için gerçekleşmesi için önemli bir fırsat olarak değerlendirmekteyiz.

Ülkemizde bilişim sektörünün gelişmesindeki öncü bakanlarımızdan Sayın Binali Yıldırım'ın üstlenmiş olduğu yeni sorumluluklar kapsamında bilişim teknolojilerini daha etkin ve verimli biçimde kullanarak, tüm yurttaşlarımız için rol model ve yapıcı örnek olmasını arzuluyor ve kendisine bilişim sektörü adına başarılar diliyoruz.

Bilişim teknolojilerinin birey, kurum ve ülkelerin kalkınmasında bir araç olduğunu unutmamalıyız. TBD tarafından Şubat 2015'te kamuoyu ile paylaşılan "Bilişim Sektörünün Siyasi Partilerden Beklentiler Raporu"nda yer alan 47 maddeden 34 adedinin (34/47) 64. Hükümet Programında ve eylem planlarında yer alması sektörümüz ve ülkemiz açısından sevindiricidir. Bu olumlu adımları atan tüm yetkililere bilişim sektörü adına bir kez daha teşekkür ediyoruz. 65. Hükümet Programında tamamının karşılık bulmasını bekliyoruz.

Biz TBD olarak ülkemizin bilişimle ilgili gereksinim duyduğu her konuda, dün olduğu gibi, bugün ve yarın da, kamu yararı gözeterek adımlar atmak üzere hazır olduğumuzu bir kez daha beyan ve tekeffül ediyoruz.

Değerli Bilişimciler,

Türkiye'nin kalkınma yolundaki itici gücü bilişim sektörünün amiral gemisi Türkiye Bilişim Derneği'nin öncülüğünde, 18. kez burada buluşmanın verdiği heyecan ve mutluluğu birarada yaşamamızı sağlayan siz değerli katılımcılarımıza da sonsuz şükranlarımızı sunarız.

Kalkınma yolundaki engelleri bilişim ile tek tek aşabilme fırsatını yaratma amacıyla katkılarını esirgemeyen bakanlıklara, kurum, kuruluş, firma, sivil toplum kuruluşu ve basın kuruluşları ile başta etkinlik Kurumsal Platin Sponsorumuz TURKSAT ve Ana Sponsorumuz TURK TELEKOM olmak üzere tüm sponsorlarımıza da teşekkür ederiz. Gelecek şekillenirken birey olarak katkılarını sunan ve gelecek için sözü olan tüm konuşmacılara, katılımcılara ve bu etkiyi kamuoyuyla paylaşmamıza aracılık eden medya kuruluşlarına da teşekkür ederiz.

İlk günden beri, kapsamlı ve coşkulu bir etkinlik için hep birlikte özveriyle çalışan TBD KAMUBİB Grubuna ve Etkinlik Yürütme Kurulu Üyelerine, TBD paydaş ve destekçileri ile TBD çalışanlarına da bir kez daha teşekkür ederiz.

Yunus Emre'nin 750 yıl önce dediği gibi "Beri gel barışalım yâd isen bilişelim".

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2.2 20 Mayıs 2016 – Sunum ve Oturumlar

2.2.1 Kamu Verisi Kullanılarak Geliştirilen Akıllı Uygulamalar

Akıllı uygulamalar, temel olarak kentlerde ortaya çıkan sorunların çözülmesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin en üst düzeyde ve yenilikçi bir şekilde kullanıldığı uygulamalardır. Akıllı uygulamaların hayata geçirilmesinde kamu kurum ve kuruluşları veya diğer kesimler tarafından üretilen ve kamuya açık bir şekilde sunulan veriler kritik öneme sahiptir. Örneğin, trafik yol yapım bakım ve kaza verileri ile toplu taşıma bilgileri kullanılarak etkili akıllı uygulamalar gerçekleştirilebilmekte ve bu sayede yolculuk zamanlaması rota ve ulaşım tipi seçimi konularında mevcut altyapı ve araçların daha verimli kullanılması sağlanmaktadır. Akıllı kent yaklaşımı çerçevesinde geliştirilen akıllı uygulamalarla insanların yaşam standartlarında önemli ölçüde iyileşme sağlanması amaçlanmaktadır. Bu tip akıllı uygulamaların en çok fayda sağladığı alanlar arasında ulaşım, enerji, güvenlik ve sağlık ön plana

çıkılmaktadır. Bu çalışmada dünyada ve Türkiye’de bu kapsamda geliştirilmiş çok sayıda başarılı akıllı uygulama örneği verilmiştir. Kentsel dönüşüm sürecinde de yenilikçi uygulamaların kullanılması vatandaşlara zaman ve maliyet tasarrufu sağlamaktadır. Bu kapsamda akıllı kent altyapılarının oluşturulması, yeni inşa edilecek binalarda akıllı bina uygulamalarına yer verilmesi gibi tedbirler yaşam standardının artmasına katkıda bulunmaktadır. Türkiye’de akıllı kentler konusunda merkezi kurumların ve yerel yönetimlerin CBS tabanlı çözümleri bulunmakla birlikte, bu konuda henüz temel hedefler konulmamış ve stratejiler belirlenmemiştir. Belediyelerin, akıllı kent çözümlerini hayata geçirme sürecinde karşılaştıkları en önemli engeller finansman, kentler arasında birlikte çalışabilirliği sağlayacak standart ve rehberlere olan ihtiyaç, mevzuat ile ilgili problemler, uygulamaların vatandaşlar tarafından benimsenmemesi ve nitelikli insan kaynağı eksikliğidir. Bunlarla birlikte, kamu verilerinin paylaşımı ile ilgili mevzuatların akıllı uygulama gereksinimlerine uygun hale getirilmesi ve bireysel kullanıcıların veri mahremiyeti ve kişisel verilerin kullanımı konusundaki yaşadıkları çekinceleri giderecek önlemler alındığında, akıllı uygulamaların kullanılma oranlarının çok daha yukarı seviyelere gelme potansiyeli mevcuttur. Gerek mobil iletişim altyapısının geliştirilmesi, veri güvenliğinin ve mahremiyetinin sağlanması, gerekse veriye erişimin önündeki engellerin ortadan kaldırılmasına bağlı olarak önümüzdeki yıllarda akıllı uygulamaların geliştirilmesinin ve kullanımının daha da yaygınlaşacağı öngörülmektedir.

2.2.1.1 Panel

Moderatör:

Prof. Dr. Ali Yazıcı, Atılım Üniversitesi, Yazılım Mühendisliği Bölüm Başkanı

Konuşmacılar:

Yaşar İncikli, Konya Büyükşehir Belediyesi Bilgi İşlem Dairesi Başkanı

Özgür Akdoğan, Güney Ege Kalkınma Ajansı Program Yönetim Birim Başkanı

Dr. Mert Özarar, Araştırmacı, İş Geliştirme Uzmanı

Mümin Ayten, Artı ve Artı Yazılım ve İş Geliştirme Müdürü

Murat Eraslan, Türk Telekom Grubu Kamu Teknik Satış Grup Müdürü

Raportör: Burak Torun

“Kamu Verisi Kullanılarak Geliştirilen Akıllı Uygulamalar” panelinde kamu ve özel sektörden uzmanlar gerçekleştirdikleri çalışmalar ve projeler ile ilgili bilgileri paylaşmışlardır. Panel sonucunda büyük verinin akıllı uygulamalar geliştirmek için temel gereksinim olduğu, akıllı uygulamalar için kamu sektöründe geliştirilmesi gereken alanlar olduğu ortaya konmuştur.

Akıllı uygulamalar geniş kesimlerce kullanılabilir olmalı, sürekli olarak güncellenmeli ve geliştirilmelidir.

Bir uygulamanın “akıllı uygulama” olarak tanımlanması için, kullanıcıların karar mekanizmasına etki etmesi ve kullanıcıların yaşam kalitesine etki etmesi gerekmektedir.

Aşağıda mevcut ve geliştirilmesi gereken uygulamalar sektörlerden örnekler ile yer almaktadır.

- Sağlık sektöründe yer alan akıllı uygulamalara E-Nabız ve Organ Nakli Bilgi Sorgulama örnek olarak verilebilir.
- Ulaştırma sektöründe yer alan akıllı uygulamalardan otomatik park sistemi, otobüslerin hangi durakta olduğunu gösteren uygulamalar, taksi çağırma uygulaması (örn: bi taksi) günlük yaşamda sıklıkla kullanılan uygulamalardır.
- Akıllı binalar sektöründe bina otomasyon sistemi, yangın algılama sistemi, enerji otomasyonu ve faturalandırma gibi akıllı uygulamalar geliştirilmekte ve kullanılmaktadır.
- Enerji sektöründe tasarrufu ön plana çıkaran niteliği ile arabalarda yer alan ekonomi modu (otomatik duraksamalarda aracın yarı şekilde durması) bir akıllı uygulama örneği olarak yer almaktadır.
- Afet Yönetiminde deprem anında GPS sayesinde yer tespiti yapabilen akıllı uygulamalar başta gelmektedir.

2.2.2 Büyük Veride Siber Güvenlik

İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte her yıl hacimsel olarak artan işlenmemiş veri miktarı hızla artıyor. 2016 yılının sonunda yıllık İnternet trafiğinin 1 zetta byte’ı aşması bekleniyor. Bir yandan sosyal medya kullanımıyla İnternet’te biriken büyük hacimli verilerin çöplük olması tehlikesine dikkat çekilirken bir yandan da bu verilerden analiz yoluyla anlamlı ve faydalı sonuçlara ulaşılabileceğine dikkat çekiliyor.

2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı’nın 49. Maddesi “Kamuda Büyük Veri Pilot Uygulaması Geliştirilmesi” olarak belirlenmek suretiyle “Büyük Veri” kavramına dikkat çekilmiş, konunun kamuda uygulanabilirliği konusunda farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır. Aynı planın 67. Maddesi ise “Kamu Verisinin Paylaşılması” olarak belirlenerek bu konuda oluşturulması gereken hukuki ve teknik altyapı konularında çalışmalar yapılması hedeflenmiştir.

İnternetin yaygınlaşması, veri hacminin büyümesi, verinin değer kazanması sonucu veriye yönelik siber tehditler hızla artmaya ve çeşitlilik göstermeye başlamıştır. Sağlık, enerji, savunma, ulaşım gibi pek çok kritik alanda veri üretilmekte, bu verilerin toplanması, işlenmesi, dağıtılması, kurumlar arasında paylaşılması ve saklanması aşamalarında verilerin gizliliğine, bütünlüğüne ve erişilebilirliğine yönelik güvenlik unsurları ön plana çıkmaktadır.

2.2.2.1 Panel

Moderatör: Tayfun Acarer, İstanbul Üniversitesi Teknopark İstişare Kurulu Başkanı

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Mustafa Alkan, TBD Sayısal Gündem 2020 Koordinatörü, Gazi Ü. Bilgi Güvenliği. Mühendisliği ABD Başkanı

Umay Akkaya, TSE Bilişim Teknolojileri Test ve Belgelendirme Dairesi Başkanı

Mehmet Ali Ortayatırtmacı, Türksat Kurumsal Bilgi ve Siber Güvenlik Yönetimi Direktörü

Raportör: Burak Torun

Siber güvenlik tehditlerine karşı verinin korunmasına yönelik olarak hukuki ve teknik altyapısının güçlendirilmesi, uzman personel yetiştirilmesi gibi bir dizi çalışmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Panelde bu kapsamda Ülkemizde atılması gereken adımlar ve yapılması gereken çalışmalar ele alınmıştır. Panel sonucunda siber tehditler ve saldırılara karşı alınması gereken önlemler üç kategoriye ayrılmıştır. Bunlar;

- Sosyal önlemler
- Teknolojik önlemler
- Yasal önlemlerdir.

Ayrıca, bireyin, ilkokuldan iş hayatına kadar siber güvenlik konusunda bilinçli bir şekilde ilerlemesi gerekmekte ve e-birey oluşturulmalıdır. Sürekli bilgi toplayan, ülkemize ait veri merkezlerine sahip olmanın ve teknoloji kültürünü benimsenin önemi kritiktir.

Büyük veri, siber güvenlik için en önemli noktadır. Bilgi her zaman gereklidir ve bilginin büyüklüğünün her geçen gün artırılması ile teknolojik gelişim ile bilgi dağarcığımızın artacağı unutulmamalıdır.

2.3 21 Mayıs 2016 – Sunum ve Oturumlar

2.3.1 Kamu Verisinin Paylaşılması Politika ve Mevzuatı

Kamu kurumları kanunlarla belirlenmiş faaliyetleri için verdikleri hizmetler kapsamında bilgi üretmekte, toplamakta, depolamakta, kullanmakta ve hizmetin yerine getirilmesini sağlayacak ölçüde paylaşmaktadır. Kamu bilgisinin, bilgiyi üreten veya tutan kamu kurumunun kendisi, diğer kurumlar, işletmeler veya vatandaşlar tarafından, ticari olan veya olmayan bir amaç için kullanması yeniden kullanımı olarak tanımlanmaktadır. Açık Kamu Verisine; Coğrafi Veriler, Ulaşım ve Trafik Verileri, Mali Veriler, Adalet Sistemi Verileri ve Akademik Veriler örnek olarak gösterilebilir. Türkiye’de henüz açık kamu verisinin paylaşılmasına yönelik güçlü bir siyasi iradenin varlığından söz edilemediği ve gene bu konuya yönelik yasal bir düzenlemenin de bulunmadığı bilinmektedir. Bu nedenle de ülkemizde küresel örnekler temel alınarak hazırlanmış, verinin yeniden kullanımı amaçlı, sadece istatistiki olarak özetlenmiş veriye değil kişisel ve hassas bilgilerden arındırılmış ham veriyi de içeren bir açık kamu verisi kataloğu henüz bulunmamaktadır.

Açık veri kapsamında ülkemizde yapılması hızla gereken işlerden biri de kamu, özel sektör, Üniversite ve STK işbirliğinin sağlanmasına yönelik bir ekosistemin oluşturulmasıdır. Ülkemizde ve dünyadaki Açık Kamu Verisinin paylaşılmasına yönelik politika, mevzuat ve uygulamalar incelendiğinde: şeffaflığın artırılması, Kamu Hizmetlerinde iyileştirme ve yeni sosyal ve ekonomik değerlerin üretilmesinin maliyet etkin olarak sağlanması amacıyla, veri paylaşılmasına yönelik yapılması gereken eylemler aşağıda özetlenmiştir.

- Farkındalık ve Eğitim
- Kamu verisinin paylaşılmasına yönelik mevcut mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması
- Paylaşılabilir / paylaşılabilir verilerin açık olarak belirlendiği, devletin hangi verilerin güvenliğini sağlamakla yükümlü olduğunu tanımlayan ve Veri sınıflandırmasına yönelik tanımların da yapıldığı siber devlet yasasının hazırlanması
- Kamu kurumları ve özel sektörde bulunan verilerin envanterinin çıkartılması ve verilerin tasniflenmesi (Kişisel veri, Kamu verisi ve Gizlilik dereceli veri olarak)
- Kamu verisi kataloğunun oluşturulmasına yönelik bir Enstitünün kurulması
- Kamu verisinin çevrimiçi paylaşılmasına yönelik Platform (Web portal) oluşturulması
- Kamu – Özel Sektör – STK veri paylaşımı ve İşbirliği İnsiyatifi oluşturulması

Ülkemizde Siber Güvenlik konusunu bütün yönleriyle ele alarak, bu alanda gerekli olan tüm düzenleme ve denetlemeleri yapacak, ülke adına politika ve strateji geliştirecek bir kurum ve kuruluş bulunmamaktadır. Bu konuyla ilgili faaliyet yürüten kurumlar arasında da uyum, eşgüdüm ve koordinasyon sorunu yaşanması çalışmalarda verimliliği düşürmekte, hızlı karar alabilme ve uygulamayı da mümkün kılmamaktadır.

Tüm bu alanları düzenleyen kapsamlı bir çerçeve yasanın önemi ve gerekliliği açıktır. Mevcut e-devlet uygulamalarına ilaveten açık veri paylaşımı ile Kişisel verilerin mahremiyeti yasasının da yürürlüğe girmesi Siber Güvenlik kavramını daha da önemli ve güçlü bir şekilde ülke gündemine getirmiştir. Bu nedenle, geçmişte hazırlanan "Siber Devlet Yasası" taslağının gündeme alınması ve yasalaştırılması en acil konulardan ve en büyük önceliklerinden biri olmalıdır.

2.3.1.1 Panel

Moderatör: Ali Kaya, YSK Üyesi

Konuşmacılar:

Ramazan Güven, Kalkınma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Furkan Civelek, Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Daire Başkanı

Dr. Akın Kısa, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Daire Başkanı

Raportör: Hülya Yardımoğlu

Panelde açık kamu verisinin tanımı yapılarak ülkemizde çeşitli strateji ve eylem planlarında açık kamu verisinin paylaşımına ilişkin maddelerin yer almasına rağmen bu konuda siyasi irade ve bu konuya yönelik yasal düzenlemenin bulunmadığı, resmi kurumların zorunlu olarak bazı verilerini kamuoyu ile paylaştıkları ancak bunların sektörün beklentilerini karşılayamadığı ve içerik olarak değerli veriler olmasına rağmen uluslararası standartlarda olmadığı görüldüğü ifade edilmiştir. Panel sonucunda;

- Başbakanlık tarafından hazırlanacak açık veri paylaşımının usul ve esasları, teknik standartlarının belirleneceği mevzuat,
- Açık veri kullanımında tüm paydaşları kapsayan eğitim faaliyetleri, veri setlerinin oluşturulması için Enstitü kurulması, verinin çevrimiçi paylaşılmasına yönelik platform oluşturulması,
- Ekosistemin tanımlanması, sivil inisiyatiflerin oluşturulması görüşleri öne çıkmıştır.

2.3.2 Kamu Bilişim Projelerinin Yarattığı Ekonomik Değer

21. yüzyılda bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler ve bilgi toplumu hedefine ulaşmak için yapılan çalışmalar sonucunda e-devlet uygulama ve hizmetleriyle etkinlik ve verimlilik artışı sağlanmış, katılımcı bir kamu yönetimi oluşturulması sürecinde kaydedilen gelişmelerle hem bireylerde hem de işletmelerde e-devlet hizmetlerinin kullanımı artış göstermiştir. Bu çalışmada, ülkemizde bilgi toplumu olma yolunda tarihemiz özetlenmiş, ülkemiz başarılı projelerinden bazılarında yer verilmiş, dünyada ekonomik değer yapan belli başlı örnekler özetlenmiş ve ekonomik değer yaratan projelerin tanıtımı ve pazarlanmasına yönelik pratik öneriler sunulmaya çalışılmıştır. Kamuda uygulamaya geçirilen başarılı kamu bilişim projeleri arasında yer alan e-Devlet Kapısı, e-Nabız, Orman Yangınları Erken Uyarı Sistemleri, Ulusal Yargı Ağı Sistemi, e-Noter, TC Kimlik Kartı vb. kamu e-devlet uygulamalarının yarattığı sayısal ekonomik değer, elde edilebilen bilgiler çerçevesinde raporda yer almıştır. Çalışmanın yürütüldüğü zaman itibarıyla ekonomik değer konusunda bazı kamu kurumlarında bilimsel çalışmaların yürütüldüğü ve sonuçlarının önümüzdeki yıllarda alınabileceği bilgisi edinilmiştir. e-Devlet uygulamaları başta olmak üzere kamu bilişim projelerinde elde edilen önemli tecrübe birikimlerinin uluslararası platformlarda paylaşılması ve ihtiyaç duyulan ülkelere bilgi birikimi paylaşım alt yapısının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Ülkemiz için, başarılı kamu BT projelerinin satışı ve pazarlanmasına kendine özgü bir modelin kurgulanması gerekmektedir. Ülkemizdeki kamu kurumları yetki ve sorumlulukları itibarıyla ürün satışı yapacak şekilde kurgulanmamışlardır. Ayrıca her kamu kurumunun kendilerine ait asli görevleri olduğundan BT projelerinin satışı ve pazarlanması gibi konularla profesyonel yapılanma gereklidir. Bu çerçevede, raporda Fransa ve Kore gibi ülke modelleri incelenerek, ülkemizde başarılı bilişim projelerinin pazarlanmasına yönelik gerekli insan kaynağının oluşturulması, sosyal medya kullanımı ve bazı kilit kurumların alabileceği roller özetlenmiştir. vii Bu çalışmanın, kamu bilişim projelerinin yarattığı somut ekonomik ve katma değerlerin ortaya konması açısından ilave bilimsel yöntemlerle genişletilmesi mümkündür.

2.3.2.1 Panel

Moderatör:

Anıl Yılmaz, T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürü

Konuşmacılar:

Necati Etlacakuş, Noterler Birliği Bilgi Teknolojileri Müdürü, e-Noter Projesi

İlhami Aydın, Orman Yangınları Dairesi Başkan Yardımcısı, Erken Uyarı Sistemi

Dr. Nihat Yurt, TODAİE

Raportör: Hülya Yardımoğlu

Panelde kamuda uygulamaya geçirilen başarılı kamu bilişim projelerinden bahsedilmiştir. Ayrıca, çalışma grubunun raporunda da yer alan e-noter uygulamaları ve Orman Yangınları Dairesi'nce geliştirilen projelerin tanıtımı yapılmıştır. Panel sonunda,

- Kamu bilişim projelerinden elde edilen tecrübe birikimlerinin uluslararası platformlarda paylaşılması, ihtiyaç duyulan ülkelere bilgi birikiminin aktarılması,
- Başarılı BT projelerinin satışı ve pazarlamasına yönelik modelin hazırlanması,
- BT projelerinin satışı ve pazarlanması konularında profesyonel yapılanma konuları öne çıkmıştır.

Panel konuşmacıları BT projelerinin oluşturulması, yürütülmesi, satışı ve pazarlanması amacıyla çatı kurumun kurulması konusunda görüş birliğine varmıştır.

2.3.3 Büyük Veri Uygulamaları

İnternet ve Web'in hayatımıza girmesi, her alanda sayısallaşma, veri saklama teknolojilerinde ucuzlama ve kapasite artışı gibi gelişmelerle birlikte çok büyük veri kaynakları oluşmuş bulunmaktadır. Büyük veri şu üç temel nitelikte klasik veriden ayrılmaktadır:

- veri hacmi (volume),
- veri hızı (velocity),
- veri çeşitliliği (variety)

Veriler büyüdükçe bu verileri geleneksel yöntemlerle işlemek zorlaşmış ve "büyük veri" işleme yöntem ve teknolojileri ortaya çıkmıştır. Son yıllarda tüm dünyada ve ülkemizde "büyük veri"ye ilgi artmaktadır. "Büyük veri" işleme yöntemleri kullanılarak sanayi, ticaret, bilim, sağlık, eğitim, kamu ve sosyal bilimler gibi hemen her alanda toplanan büyük verilerden bilgi üretilebilmekte ve bu bilgi kullanılarak karar destek sistemleri daha etkin çalışmakta ve sonuçta insan hayatı daha kolay yaşanır hale gelmektedir. Büyük veri uygulamaları raporunun odak noktası kamu alanında büyük veri uygulamalarıdır. Kamu kurumları kendi sorumlulukları altında bulunan alanlarda uzun zamandır (büyük) veri toplamaktadır. Son yıllarda geliştirilen "büyük veri" teknolojilerini kullanarak bu büyük verinin analiz edilmesi ile kamu yararına önemli farklılıklar oluşturmak, toplumu ve ülkeyi etkileyecek önemli kararların alınması ve uygulamaya konması artık mümkün hale gelmiştir. Büyük veri uygulamaları öncelikle özel sektörde, özellikle internet firmalarında, ortaya çıkmıştır. Kamu kurumlarında mevcut büyük veriler de son yıllarda tüm dünyada ilgi odağı haline gelmiştir ve kamuda büyük veri uygulamaları yaygınlık kazanmaktadır. Büyük veri uygulamaları çerçevesinde yapılan çalışmalar ve raporun ilgili bölümleri şöyle özetlenebilir:

- “Büyük veri” kavramı ve büyük veri teknolojileri incelenmiş ve son yıllarda geliştirilen, özellikle açık kaynak ve yayın olarak kullanılan araçlara ve teknolojilere değinilmiştir.
- Kamuda büyük veri kavramı ve neden kamuda büyük veri uygulamalarının önemli olduğu konusunda bir giriş yapılmıştır. Kamuda büyük veri uygulamalarının hayatı nasıl etkilediği, ayrıca bu verilerin mahremiyet ve güvenliği konularına, bu konuda kamunun sorumluluklarına değinilmiştir.
- Türkiye’de kamuda büyük veri konu detaylı olarak incelenmiştir. Tüm dünya ülkeleri ile birlikte Türkiye’de de kamu kurumlarında bu alana ilgi çok fazla artmış bulunmaktadır. Sayısallaşma ile birlikte kamu kurumlarında büyük veri kaynaklarına ve uygulamalarına detaylı bir şekilde, kurum ve uygulama örnekleri ile değinilmiştir. Ayrıca kamu kurumları temsilcileri ile detaylı bir anket çalışması yapılmış ve 29 kurumdan alınan geri dönüşler çalışma grubu raporunda değerlendirilmiştir. “Büyük veri” alanında Türkiye’de kamuda mevzuat ve strateji çalışmaları da incelenmiştir. Ayrıca Dünyada kamu alanında büyük veri uygulamaları ülkeler bazında ve örnek uygulamalarla birlikte incelenerek, Türkiye’de kamu kurumları için bundan sonra büyük veri alanında yapılabilecek çalışmalarla ilgili öneriler ortaya konarak rapor sonuçlandırılmıştır.

2.3.3.1 Panel

Moderatör:

Suat Baysan, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi

Konuşmacılar:

Dr. Halil Yeşilçimen, Türksat Genel Müdür Yardımcısı

Hakkı Tok, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Bilgi İşlem Dairesi Başkanı

Dr. Tülin Güzel, AIMS Analitik Bilgi Yönetimi Çözümleri Genel Müdürü

Dr. M. Özgür Dolgun, DATAMİND Yönetici Ortağı

Hüseyin Candan, DECE Yazılım A.Ş. Yönetici Ortağı

Raportör: Refia Karaca

Panelde büyük veri kaynakları ve büyük veride akan verinin gerçek zamanlı analizinin doğru yapılabilecek öz bilgiye dönüştürülmesinin önemi, toplanan verinin mahremiyetinin korunması, veri türleri envanterinin yapılması üzerine ayrıntılı bilgi aktarımlı yapılarak, aşağıda geçen maddeler panelde öne çıkan konular olmuştur.

- Veri analitiği vizyonu oluşturmak, hedefe ulaşmak, süreci yönetebilmek ve stratejik kararlara dönüştürebilmek verinin nitelikli bilgi haline gelmesini sağlayacaktır.
- Sensör verilerinin önemi ve akan veriden para kazanma işi göz ardı edilmemelidir.
- Akıllı Şehirler uygulamalarında insanların hayatını kolaylaştırmak için zamanı iyi kullanarak master planlar ile belirlenen hedeflere ulaşmak ve hedeflere ulaşırken sistem üzerinde yapısal olmayan verilerin de envanter edilebilmesi gerekliliği düşünülmelidir.
- Veri Merkezlerinde insan kaynağı ve saldırılarla baş etme, maliyet kimi zaman büyük sorunlara neden olmaktadır. Kamu Entegre Veri Merkezi modelinin önemi ve bir ihtiyaç olduğu; işlenen verinin kural katmanları ile paylaşımı, hukuki tarafının ve sorumluluklarının tam olarak yerleştirilmesinin gerekliliği, vatandaş memnuniyetini de alarak veriyi bir bütün olarak değerlendirerek sonuca ulaşılmalıdır.
- Yapısal olmayan veri yığınlarının önemi ve akan veriye entegre olmasının önemi ile birlikte, uzun vadeli çözümler üretmenin, doğal dil ve yapay zekâyı geliştirmek önemlidir.
- Yapısal ve yapısal olmayan veriyi ayırıştırmanın zorluğundan dolayı bu iki veri türü birbirinin içinde olmalı ve öyle değerlendirilmelidir.

Panel sonunda konuşmacılar, büyük veri akan verinin ve yapısal olmayan verilerin gerçek zamanlı olarak analiz edilerek doğru yöntem ve doğru strateji ile nitelikli bilgiye dönüştürülmesi, tüm verilerin envanterinin oluşturulabilmesi için ortak bir veri merkezi oluşturulmasının önemi konusunda görüş birliğine varmışlardır. Ayrıca veri paylaşımı esnasında hukuksal boyutu da göz önüne alınarak katmanlarla yetkilendirilerek saldırılara karşı da ayrıca bir önlem alınması adına eğitimli insan kaynağı ve analitik strateji geliştirmek gerekliliği büyük veri uygulamalarının başarı ile sürdürülmesi açısından kritik düzeyde önemli görülmüştür.

2.4 TBD Kamu-BİB'18 Sponsorları

Platin / Kurumsal Sponsor

Ana Sponsor

Etkinlik Sponsorları

Yardımcı Sponsorlar

Destekleyen Sponsorlar

IoT Sponsoru

ANKAREF
LEADING IoT SOLUTIONS

Yaka Kartı Sponsoru

 esri Turkey

Açılış Kokteyli Sponsoru

TEKNOPARK
PROJE YAZILIM VE DONANIM HİZMETLERİ TİC. A.Ş.

Ürün Hizmet Sponsorları

 bilişim
işinizin geleceği

 EGA

 fokus
KODLA İLERLEYEN
AKADEMİ

 Kobinet

 Medya Takip Merkezi
Media Monitoring Center

 MIA
TEKNOLOJİ

 net iletişim
www.netiletisim.net

ORACLE®

 Probilişim
Bilgiye ve İletişime Sahibi T.Ş. A.Ş.

 PROFELIS
Bilişim Danışmanlık

RICOH

 veriyum

Teknoloji Ana Medya Sponsoru

BThaber

Çevrimiçi Basın Sponsoru

 faselis

Medya Sponsorları

BİLİŞİM
AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

KobiEfor

 ICT MEDIA

 TELEKOM
DÜNYASI

TGRT
HABER

 tv5

2.5 Katılım Sağlayan Kurum ve Kuruluşlar

T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Altındağ Belediyesi

Ankara Üniversitesi

Antalya Valiliği

aselsan

Atılım Üniversitesi

T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı

Bahçeşehir Üniversitesi

Başkent Üniversitesi

T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Çankaya Belediyesi

Çankaya Üniversitesi

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Doğu Akdeniz Üniversitesi

T.C. Ekonomi Bakanlığı

Enerji Piyasası ve Düzenleme Kurumu

Et ve Süt Kurumu

Gazi Üniversitesi

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Güney Ege Kalkınma Ajansı

Hacettepe Üniversitesi

T.C. İçişleri Bakanlığı

İSKİ Genel Müdürlüğü

İstanbul Büyükşehir Belediyesi

İŞKUR

İzmir Büyükşehir Belediyesi

T.C. Kalkınma Bakanlığı

Karayolları Genel Müdürlüğü

Konya Büyükşehir Belediyesi

Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Savunma Bakanlığı

Orman Genel Müdürlüğü

Petrol İşleri Genel Müdürlüğü

Radyo Televizyon Üst Kurulu

Sağlık Bakanlığı

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Rektörlüğü

TODAİE

Türk Standartları Enstitüsü

TÜBİTAK
TUBİTAK-BİLGEM

TÜDEMSAŞ

TÜİK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.

Türkiye Kömür İşletmeleri

Türkiye Noterler Birliği

Türkiye Taş Kömürü Kurumu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Yargıtay Başkanlığı

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı